

Soortgericht onderzoek

Lunteren, Meulunterseweg 61

Datum	13-11-2020
Auteur	T.D. Breur, Msc
Opdrachtgever	Empact Advies
Rapport code	SO19067v01
Wijze van citeren	Breur, T.D. 2019. Soortgericht onderzoek. Lunteren, Meulunterseweg 61. Rapportcode: SO19067v01. Breur Ecologie & Onderzoek. Dordrecht

Breur Ecologie & Onderzoek
Schipbeekstraat 74
3313AR Dordrecht

Disclaimer

Op alle tekst, foto's en afbeeldingen in dit rapport berust – tenzij anders vermeld – het auteursrecht van Breur Ecologie & Onderzoek. Deze rapportage, inclusief eventuele bijlage(s), is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Verstrekking aan en gebruik door anderen dan de geadresseerde is zonder toestemming niet toegestaan. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Breur Ecologie & Onderzoek kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade als gevolg van een onjuiste of onvolledige weergave van de gegevens in dit rapport.

Copyright © Breur Ecologie & Onderzoek 2020.

Inhoudsopgave

1 Aanleiding.....	3
2 Doel.....	3
3 Plangebied & ontwikkeling.....	4
3.1 Huidige situatie.....	4
3.2 Geplande ontwikkeling.....	4
3.3 Toekomstige situatie.....	4
3.4 Planning.....	4
4 Onderzoeksopzet.....	5
4.1 Algemeen.....	5
4.2 Methodiek.....	6
4.3 Volledigheid onderzoek.....	7
5 Resultaten.....	8
5.1 Huismussen.....	8
5.2 Uilen.....	8
5.3 Vleermuizen.....	9
5.4 Marters.....	10
6 Effectbeoordeling.....	11
7 Conclusie & aanbevelingen.....	11
7.1 Conclusies.....	11
7.2 Aanbevelingen.....	11
Bijlage I.....	13

1 Aanleiding

Empact Advies heeft Breur Ecologie & Onderzoek verzocht om soortgericht onderzoek uit te voeren naar beschermde diersoorten aan de Meulunterseweg 61 te Lunteren. Dit voormalig kleinschalig agrarisch bedrijf zal een functiewijziging ondergaan, hetgeen gepaard gaat met de sloop van meerdere gebouwen. In het kader van de Wet natuurbescherming dient onderzocht te worden of deze ontwikkeling effect heeft op de volgende beschermde soorten:

- Huismussen
- Uilen (kerkuil en steenuil)
- Vleermuizen
- Marters (steenmarter, bunzing, wezel)

Het advies voor nader onderzoek naar deze soorten kwam voort uit een ecologische quickscan welke in 2019 is uitgevoerd door Breur Ecologie & Onderzoek¹. Door middel van het soortgericht onderzoek is uitsluitend verkregen of deze soorten inderdaad aanwezig zijn en welke rol het plangebied voor deze soorten vervult.

2 Doel

Het doel van dit soortgericht onderzoek is om antwoord te geven op de volgende vragen:

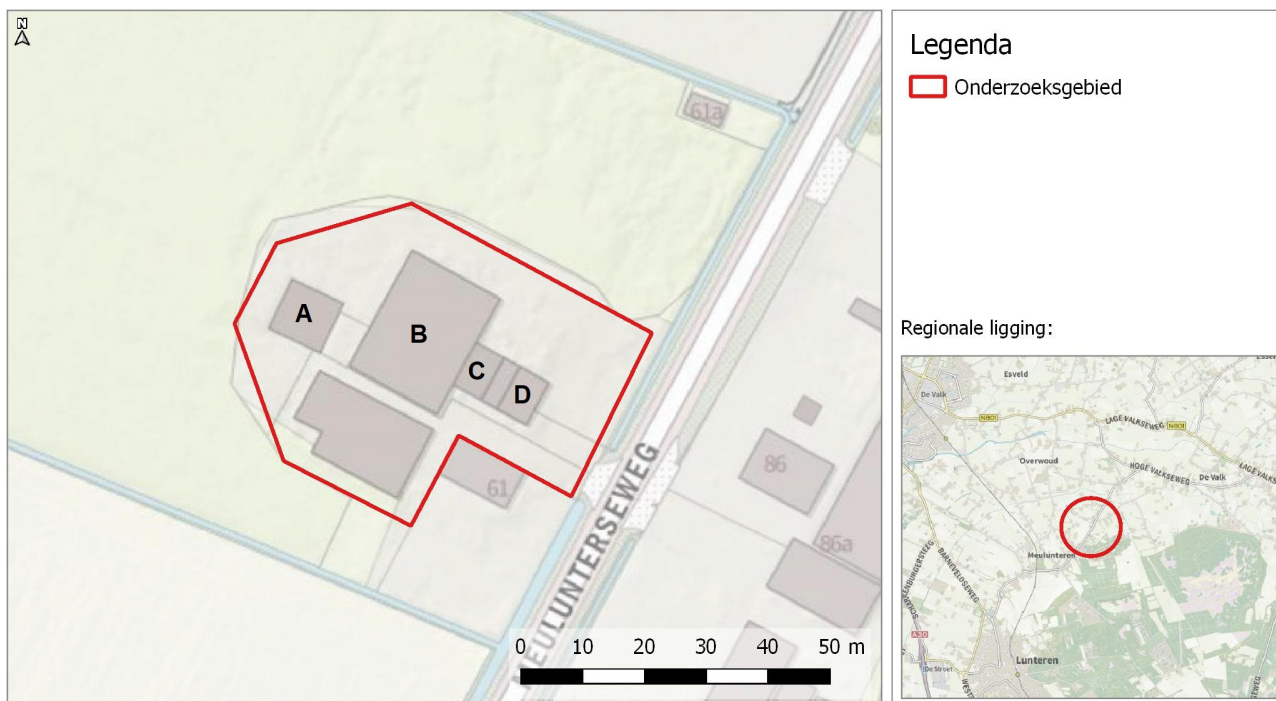
- Zijn er beschermde soorten aanwezig in het plangebied?
- Welke functie vervult het plangebied voor beschermde soorten?
- Leidt de geplande ontwikkeling tot een overtreding van de Wet natuurbescherming?
- Welke vervolgstappen dienen genomen te worden?

1 Breur, T.D. 2020. Quickscan Lunteren, Meulunterseweg 61 Rapportcode: QS19060v02. Breur Ecologie & Onderzoek. Dordrecht

3 Plangebied & ontwikkeling

3.1 Huidige situatie

Het plangebied betreft een perceel aan de Meulunterseweg 61, gelegen in het buitengebied ten noordoosten van het dorp Lunteren (Gemeente Ede, provincie Gelderland). Op deze locatie bevindt zich een kleinschalig agrarisch bedrijf, de bebouwing bestaat uit diverse opstallen.

Afbeelding 1: De begrenzing en regionale ligging van het plangebied, de te slopen opstallen zijn voorzien van de letters A t/m D.

3.2 Geplande ontwikkeling

Het terrein zal een functiewijziging ondergaan van agrarisch naar wonen. Het terrein zal heringericht worden. De opstallen A t/m D (zie Afb. 1) zullen worden gesloopt ten behoeve van één vrijstaande woning en twee twee-onder-één-kapwoningen.

3.3 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie zijn er een aantal opstallen gesloopt en is het terrein heringericht. Op het heringerichte terrein bevinden zich nieuwe kavels met woningen.

3.4 Planning

Een exacte planning van de werkzaamheden is nog niet bekend.

4 Onderzoeksopzet

4.1 Algemeen

Het aanvullend onderzoek is uitgevoerd naar de volgende soorten/soortgroepen:

- Huismussen
- Uilen (kerkuil en steenuil)
- Vleermuizen
- Marters (steenmarter, bunzing, wezel)

Uitgangspunt voor het veldonderzoek zijn de BIJ12 Kennisdocumenten, het Vleermuisprotocol 2017 (het meest actuele protocol ten tijde van het onderzoek) en de Soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus. Deze documenten zijn – in combinatie met eigen kennis en ervaring ten aanzien van de betreffende soorten – gebruikt om de veldbezoeken zo optimaal mogelijk in te plannen en uit te voeren.

Datum	Type	Onderzoeker	Tijd begin	Tijd eind	Temp (°C)	Wind	Bewolking	Neerslag
3-3-2020	UI	T. D. Breur	21:00	23:00	3-2	ZW2	7/8	geen
18-3-2020	HM, UI, MA	T. D. Breur	12:00	15:00	12-13	ZW3	3/8	geen
10-4-2020	HM, UI, MA	T. D. Breur	11:00	13:15	15-17	O2	1/8	geen
23-4-2020	HM, UI, MA	T. D. Breur	20:50	0:00	17-13	N1	1/8	geen
24-4-2020	HM	T. D. Breur	6:21	8:30	5-9	N1	2/8	geen
25-5-2020	VM, UI	C. Versteeg & T.D. Breur	21:30	0:06	14-11	N1	0/8	geen
13-7-2020	VM, UI	C. Versteeg & T.D. Breur	21:50	0:00	17-15	NW1	1/8	geen
14-7-2020	VM, UI, MA	C. Versteeg & T.D. Breur	3:30	5:40	14	ZW1	8/8	geen
1-9-2020	VM, UI, MA	T. D. Breur	22:00	0:00	13	N1	6/8	geen
29-9-2020	VM, UI	T. D. Breur	22:50	0:50	14	0	7/8	lichte miezer*

Tabel 1: Overzicht veldbezoeken en weersomstandigheden. UI=Onderzoek naar kerkuil en steenuil, HM=Huismusonderzoek, MA=Marteronderzoek, VM=Vleermuisonderzoek. *Dit betrof lichte miezer die ca. 10 minuten aanhield, deze neerslag had geen waarneembaar effect op de vleermuisactiviteit.

4.2 Methodiek

De onderzoeksinspanning voor elke soortgroep wordt hieronder nader beschreven:

Huismussen

Het onderzoek naar huismussen is uitgevoerd door het gehele plangebied te voet te doorkruisen en door op strategische punten met goed overzicht voor langere tijd te posten. Huismussen zijn zowel op zicht als op gehoor gemonitord. Tevens is er in de avond en ochtend vooraf en na afloop van vleermuisbezoeken gelet op de aanwezigheid van huismussen (met name de vroege ochtend is geschikt voor het waarnemen van slaapplekken).

Uilen

Het onderzoek naar aanwezigheid van kerkuil en steenuil bestond uit dagbezoeken waar gezocht is naar sporen van verblijfplaatsen (braakballen, veren, prooiresten, uitwerpselen) en nachtbezoeken waarbij gezocht is naar de uilen. De nachtelijke inventarisaties werden op zowel zicht als gehoor uitgevoerd. In het voorjaar is onderzocht of er sprake was van territoriaal gedrag en later in de zomer was er aandacht voor andere indicaties, zoals roepende jongen, hetgeen duidt op een broedgeval. Tevens is er gebruik gemaakt van een cameraval welke van 18 maart tot 23 april en van 14 juli tot 1 september geplaatst is in de kleine schuur (gebouw D op Afb. 1), gericht op mogelijke zitplaatsen en invliegopeningen van de kerkuil. Braakballen zijn bij elk bezoek verwijderd om bij een volgend bezoek vast te kunnen stellen of er sprake was van recent gebruik van de schuren door uilen.

Vleermuizen

Er is bij het vleermuisonderzoek gebruik gemaakt van een Pettersson D240x, een Zoom H1 geluidsrecorder en een Fenix FD40 zaklamp (focusseerbaar, 1000 lumen). Tevens is er tijdens de verschillende vleermuisbezoeken gebruik gemaakt van een Batlogger A, dit apparaat is op een strategische plaats neergezet en heeft opnames gemaakt van alle langsvliegende vleermuizen. Deze opnames zijn na ieder bezoek geanalyseerd om indien nodig de onderzoeksinspanning toe te spitsen op bepaalde lastig waarneembare soorten. In het voorjaar ging de aandacht rond zonsondergang en zonsopkomst vooral uit naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen in de bebouwing. In het najaar waren de onderzoeken voornamelijk gericht op aanwezigheid van baltsgedrag van dwergvleermuizen, wat kan duiden op de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen.

Marters

De doelsoorten van het marteronderzoek waren steenmarter, bunzing en wezel. Om deze soorten waar te nemen is gebruik gemaakt van 3 cameravallen in drie verschillende opstellingen: een open cameraval, een close-range cameraval, en een Mostela. In theorie zijn al deze opstellingen in staat om de doelsoorten waar te nemen, de open cameraval is echter het meest geschikt voor de bunzing en steenmarter en de Mostela voor de wezel. De close-range opstelling is een camera voorzien een voorzetlens zodat dieren ook van dichtbij scherp worden vastgelegd, deze opstelling is met gebiedseigen materiaal verwerkt in een half-open opstelling met aantrekkelijke elementen voor marters en geleidende structuren (zoals hagen of andere lijnvormige vegetatie structuren). Als lokstof is gebruik gemaakt van blikjes sardientjes en een kippenei. De open cameraval is geplaatst van 18 maart tot 23 april en van 14 juli tot 1 september in schuur D. De close range cameraval is geplaatst van 18 maart tot 13 juli ten noordwesten van de bebouwing, onder een haag, langs een hoop dakpannen die als verblijfplaats zou kunnen dienen (zie Afb. 2). De Mostela is geplaatst van 14 juli tot 1 september, in een ruigte strook langs de oostzijde van de bebouwing. Tevens is er t.b.v. de wezel gebruik gemaakt van 4 sporenbuizen die zijn geplaatst van 14 juli tot 1 september. In deze sporenbuizen bevindt zich een stempelkussen zodat kleine marters op basis van pootafdrukken gedetermineerd kunnen worden. Al het onderzoeksmateriaal is tijdens de

verschillende bezoeken tussentijds gecontroleerd en indien nodig zijn bij de cameravallen de geheugenkaartjes en/of batterijen vervangen.

Abbeelding 2: De close-range opstelling. De plaatsing onder een heg en naast een steenhoop is aantrekkelijk voor marters. Door middel van holle boomstronken en dakpannen (afkomstig uit het plangebied) zijn extra aantrekkelijke geleidende structuren gemaakt om de marters voor de camera te lokken. Voor de cameraval is een lokstof aanwezig op exact de scherpstelafstand van de lens.

4.3 Volledigheid onderzoek

De onderzoekers voldoen aan de definitie van deskundig ecooloog zoals bepaald door de Rijksdienst voor ondernemend Nederland². Het gehele onderzoek is uitgevoerd conform de condities en methodiek de meest actuele versie protocollen en kennisdocumenten. Daar waar nodig zijn onderzoeksrondes aangepast of is extra inspanning geleverd door extra tijdsinspanning of materiaal (zoals de batlogger, de cameravallen en sporenbuizen, die langer zijn geplaatst dan de protocollen voorschrijven). In totaal zijn er 10 bezoeken uitgevoerd, hoewel ieder bezoek primair gericht was op bepaalde soorten of soortgroepen is er in feite tijdens iedere onderzoeksrunde gelet op alle potentieel aanwezige soorten. Door dit grote aantal bezoeken is er voor iedere soort/soortgroep ruimschoots voldoende onderzoeksinspanning geleverd.

² <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/ecologisch-deskundige>

5 Resultaten

5.1 Huismussen

Huismussen zijn slechts sporadisch waargenomen in het plangebied. De meeste activiteit van huismussen was aanwezig buiten het plangebied: bij de paardenhouderij aan de Meulunterseweg 63. Het groen in het plangebied vervult geen essentiële functie voor deze huismussen en de te slopen bebouwing herbergt geen nesten van deze soort.

Er zijn wel twee andere algemene vogelsoorten broedend aangetroffen in het plangebied: In de halfopen schuur A heeft een houtduif gebroed en in de nok van Loods B heeft een merel gebroed.

Afbeelding 3: Broedende merel op nest in loods B.

5.2 Uilen

In schuur D waren tijdens de quickscan grote aantallen braakballen van de kerkuil aangetroffen. Tijdens het onderzoek is er slechts eenmaal, op 25 mei, een vondst gedaan van twee braakballen. Gedurende de twee periodes dat er een cameraval in deze schuur was geplaatst is er nooit een kerkuil vastgelegd. Twee maal, op 23 april en 13 juli is er een kerkuil waargenomen in het plangebied (overvliegend en kort rustend op het dak van loods B). Er zijn geen waarnemingen gedaan van kerkuilen met verblijfplaats-indicatief gedrag, er is geen sprake van een nestplaats. De waarnemingen van de kerkuil en de vondst van de 2 braakballen laten zien dat het plangebied wel tot het leefgebied van een kerkuil behoort, maar er is hier geen sprake van essentieel leefgebied. Het lage aantal braakballen en de afwezigheid op de cameraval bewijst dat de schuur slechts zeer zelden gebruikt wordt, het betreft geen vaste rust- of verblijfplaats (in het verleden is de schuur vermoedelijk vaker gebruikt gezien het aantal aangetroffen braakballen tijdens de quickscan).

De steenuil is tweemaal roepend gehoord, op afstand van het plangebied. Tevens zijn er rondom loods B enkele braakballen aangetroffen (3 in totaal) hetgeen aangeeft dat de steenuil soms op dit dak rust. Vanaf juli is tijdens het nachtonderzoek af en toe het geluid afgespeeld van een steenuil (in het voorjaar niet om vestiging van territoria niet te beïnvloeden), hierop is nooit geantwoord door steenuilen. Er is geen territoriaal gedrag van steenuilen waargenomen in het plangebied. Deze vocale soort had zeker waargenomen worden indien hier sprake was van een territorium. Voor de steenuil geldt daarom hetzelfde als voor de kerkuil. De soort is

incidenteel aanwezig en het plangebied kan daarom tot het leefgebied van deze soort gerekend worden, maar er is geen sprake van essentieel leefgebied.

Afbeelding 4: Links: Een opengebroken braakbal van steenuil met veel resten van kevers. Rechts: Braakbal van kerkuil met poppen van uitgeslopen roomtipjes, een micro-nachtvlinder waarvan de rupsen leven in braakballen.

5.3 Vleermuizen

In en om het plangebied zijn 5 soorten vleermuizen waargenomen:

- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Rosse vleermuis
- Grootoorvleermuis
- Myoot spec.

Ondanks deze verscheidenheid aan soorten, was het aantal waargenomen vleermuizen bij ieder bezoek zeer laag. Tijdens alle bezoeken zijn er slechts sporadisch vleermuizen waargenomen. De meest waargenomen soorten zijn de gewone- en ruige dwergvleermuis, welke af en toe kort aanwezig waren in het plangebied. De laatvlieger is af en toe langsvliegend waargenomen. De rosse vleermuis is uitsluitend op grote hoogte overgevlogen.

De grootoorvleermuis en de myoot spec. (een vleermuis uit het geslacht *Myotis*) zijn slechts zeer incidenteel waargenomen, respectievelijk twee en één maal. Van de myoot is een opname geanalyseerd maar de pulsreeks was niet duidelijk genoeg om tot een zekere determinatie te komen, vermoedelijk betrof het een baardvleermuis. Op geen moment is er verblijfplaats-indicatief gedrag waargenomen van deze, of andere vleermuissoorten in het plangebied. De tijdstippen waarop de vleermuizen zijn waargenomen gaven daarnaast geen aanleiding om te denken dat deze dieren recent in het plangebied uitgevlogen waren. Verblijfplaatsen in het plangebied worden hierom in het geheel als afwezig beschouwd.

5.4 Marters

In het plangebied zijn geen beschermde soorten marters aangetroffen. Zowel de verschillende cameraval opstellingen als de sporenbuizen hebben geen marters geregistreerd. Door de cameravallen zijn overwegend bosmuizen gefotografeerd en enkele andere algemene zoogdieren zoals spitsmuis, veldmuis, egel en huiskat. Tijdens de verschillende veldbezoeken zijn eveneens geen sporen aangetroffen van marters. Verblijfplaatsen van steenmarter, bunzing en hermelijn worden daarom als afwezig beschouwd.

Afbeelding 5: Twee bosmuizen in de Mostela

6 Effectbeoordeling

Het plangebied vervult geen (essentiële) rol voor de verschillende onderzochte beschermde diersoorten. Deze diersoorten zijn in het geheel afwezig of belangrijke functies zoals verblijfplaatsen, nesten of foerageerhabitat zijn niet aanwezig in het plangebied. De voorgenomen sloop van de opstallen leidt daarom niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming. Het aanvragen van een ontheffing voor de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

7 Conclusie & aanbevelingen

7.1 Conclusies

In het plangebied vervult geen essentiële functie voor beschermde soorten. Het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

7.2 Aanbevelingen

Overige aanbevelingen uit de quickscan blijven onverminderd van kracht, zoals het uitvoeren van sloopwerkzaamheden buiten het vogelbroedseizoen en het werken conform de zorgplicht. Daarnaast staat het de opdrachtgever natuurlijk vrij om op eigen initiatief voorzieningen te treffen voor beschermde soorten. De aanwezigheid van de kerkuil, steenuil en huismussen in de omgeving van het plangebied maakt dat het plaatsen van voorzieningen voor deze soorten (zoals nestkasten) een hoge kans hebben op succesvolle bezetting. Aanwezigheid van deze vogelsoorten kan tevens worden gezien als een belangrijke bijdrage aan het landelijke karakter van de nieuw te bouwen woningen.

Bronvermelding

Breur, T.D. 2020. Quicksan Lunteren, Meulunterseweg 61 Rapportcode: QS19060v02. Breur Ecologie & Onderzoek. Dordrecht

Ministerie van Economische zaken. 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen.

Netwerk Groene Bureaus, Vleermuisprotocol 2017

Kaartmateriaal:

<http://pdokviewer.pdok.nl>

Overig:

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

<https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen/protocollen-vis-amfibie-reptiel-vogel>

<https://www.verspreidingsatlas.nl>

<https://waarneming.nl/>

Bijlage I

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Wnb) per beschermingscategorie.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermd soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.